

Že okolnost, da je avtokratični vladar Rusije, kateri se po vsi pravici smatra za prvega predstavitelja monarhizma, izkazal načelniku republičanske države vladarske časti, dasi ta predsednik že v nekaterih tednih lahko izgubi vso veljavo in ves upliv, dasi je ta načelnik izšel iz vrst meščanstva in izdeloval ter prodajal usnje, predno ga je francoski narod postavil na mesto predsednika republike, že ta okolnost sama je bila zadosten povod, da se je svet čudil, a še večjo pozornost so obudile druge dogodbe povodom tega obiska.

Faure je bil sijajno vzprejet. Car ga je pogostil, kakor se spodobi pogostiti tako odličnega gosta, priredil je njemu na čast presijajne slavnosti in vojaške parade, kakor jih je priredil cesarju avstrijskemu in nemškemu cesarju, ljudstvo pa je Faurea pozdravljalo in poslavljalo presrčnejše, in sijajnejše kakor vsacega drugega gosta. Vse slavnosti so pričale, da hoče car pokazati, da mu mej vsemi gosti Faure najmilejše in hotel je to pokazati, ker je Francija zaveznica Rusije.

Malo pred Faureovim odhodom, v Kronstadtu, na Francoski ladji „Pothiau“, pa je bila izrečena beseda katera je po vsem svetu obudila največjo senzacijo. Car in Faure sta v svojih napitnicah izrekla da so je s tem obiskom ustvarila nova vez mej aliirano Francijo in Rusijo.

Beseda „alijanca“ je prepomembna. Ves svet je vedel in videl, da hodita Rusija in Francija roko v roki, da obstoji mej njima zveza. To se je pokazalo že pri najrazličnejših prilikah tekom zadnjih let, a jednega ni nihče vedel: je li ta zveza zasnovana samo na dogovor od slučaja do slučaja, ali pa obstoji pisana pogodba, kakršna obstoji na pr. mej Avstrijo, Nemčijo in Italijo. Beseda alijanca se doslej ni bila nikdar izrekla, prvič se je izrekla v Kronstadtu.

Zdaj pač ni nobenega dvoma več, da se je mej Rusijo in Francijo sklenila pismena pogodba in to je največjega pomena za vso zunanjo politiko evropskih držav, kajti taka pismena določba je gotovo jasno precizovana in pove natančno, v katerih slučajih si morata zvezni državi pomagati. Prav, ker se vsebina pogodbe prikriva, ker se ne razglasi, kakor se je razglasilo trozvezna pogodba, prav iz tega se sklepa in to povse utemeljeno, da je njena ost naperjena proti Nemčiji, zato pa tudi jezi, katera je zavladala po vsi Nemčiji, čim se je izvedelo za vsebino napitnic.

Iz teh napitnic pa se da tudi sklepati, da se je francosko-ruska alijanca sklenila šele sedaj, da se je o priliki Faureovega obiska v Petrogradu razširila in precizovala že prej obstoječa ustna zveza ter se pri tej priliki podpisala, kajti sicer bi niti car niti Faure ne imela uzroka govoriti o novi vezi, katera se o priliki Faureovega obiska bila narejena mej Rusijo in Francijo. Ta novo vez je ravno pisana alijančna pogodba.

Evropskemu miru more biti ta zveza, ta alijanca, samo na korist. Nemčija se zdaj ne more ganiti, zlasti

ker je trozveza postala precej trhljena in ker se je Avstrija sprijaznila z Rusijo. Nemčija je osamljena in ker je bila prav Nemčija največja nevarnost miru, se smemo francosko-ruske alijance od srca veseliti.

Politični pregled.

Državni zbor. — Parlamentarna komisija desnice se je sešla ta teden in se začela pogajati z vlado glede bodočega postopanja. Vladi je pred vsem na tem, da se snide državni zbor, da voli člane delegacije, da odobri budgetni provizorij in da potrdi provizorno podaljšanje pogodbe z Ogrsko, zato bo vlada skušala, dogovoriti se s parlamentarno večino samo glede načina, kako udušiti nemško obukcijo, vsa druga vprašanja pa bo skušala odložiti ad calendas graecas — ako v to privoli desnica. Državni zbor se snide že tekom meseca septembra. Ako bi Nemci nadaljevali z obstrukcijo in in bi ne bilo možno jih ukrotiti, hoče vlada poslansko zbornico razpustiti in razpisati nove volitve, pri katerih se utegne obstrukcijonistom jako slabo goditi, v tem pa vladati s pomočjo cesarskih naredb.

Rekonstrukcija ministerstva. — Z ozirom na obstoječo krizo se je raznesla govorica, da se zgode v ministerstvu razne premembe, zlasti da odstopijo nemškim liberalcem naklonjeni ministri Gleispach, Gantsch, Glanz in Guttenberg ter da pridejo na njih mesta parlamentarni večini naklonjeni možje. Ta govorica se dementuje. Gleispach odstopi gotovo, a šele kadar bo vpeljan novi civilnopravdni red; za tisti čas mu je tudi rezervirana služba višjesodnega predsednika na Dunaji. Gantsch se je močno premenil in lahko je mogoče, da se vzdrži. Guttenberg postane domobranski minister mesto Welsersheimba, kateri pojde v pokoj, Glanz pa odleti. To se pa še ne zgodi zdaj, nego šele pozneje. Koj sedaj se utegne zgoditi samo to, da postane princ Schwarzenberg ali dr. Herold češki minister.

Notranjepolitični položaj. — Nameravana sprava mej Čehi in Nemci se je torej ponesrečila, vlada je morala odpovedati pravne konference, ker so jih Nemci niso hoteli udeležiti in zdaj si ves svet beli glavo z vprašanjem: kaj se zgodi? Vse kaže, da se to ne zgodi, kar zahteva logika dejstve. Jedino logično bi bilo, da se grof Badeni oklene parlamentarne večine in da ž njeno pomočjo poskusi udušiti obstrukcijo. Grof Badeni misli tudi to storiti, ako ga bode večina brezpogojno podpirala in ne bo zahtevala, naj vodi drž. upravo po načelih desnice. Ako se to zgodi, bilo bi to kaj slabo zlasti za Slovence, kajti z ozirom na velikanski upliv, kateri imajo Nemci, je popolnoma gotovo, da ne dobimo ni mrvice, čim se Badeniju posreči, spraviti pod streho pogodbo z Ogrsko. Badeni se je ta teden posvetoval z načelniki desnice, pri tej priliki se še ni pokazalo, v koliko hoče ugoditi zahtevom desnice glede narodne ravnopravnosti in avtonomije. Pričakovati je, da bo znala slovenska državnozborna delegacija varovati koristi slovenskega naroda in da se ne bo zadovoljila s samimi obljubami, katerih smo Slovenci že do grla siti.

„Osservatore Triestino“. — uradni list, tržaškega nemestništva, je priobčil te dni članek, v katerem je priporočal klubu italijanskih drž. poslancev, naj posredujejo mej vlado in mej nemškimi obstrukcijonisti, češ, s tem dobe v drž. zboru mogočen upliv. Z italijanskega stališča ni to napačna misel. Lahko so sicer najbrutalnejši živelj v državi, najnestrpnejši element, a ko bi se jim posredovanje posrečilo, bi si pridobili veliko veljavo. Toda Nemci se bore malo menijo za kopico laških poslancev in zato je tudi vzdih tržaškega uradnega lista prouzročil samo veselost.

Katoliški shod v Kraljevem Gradci. — Tudi na Češkem se je nekaj let sem začeto močno radikalnokatoliško gibanje. Doslej še nima dosti upliva, ali katoliški shod v Kraljevem Gradci priča, da gibanje raste. Takozvane „liberalne“ stranke se boje, da bode to na škodo narodnostni ideji mej Čehi.

Hrvatski sabor. — Madjaronska brezobzirnost je v hrvatskem saboru slavila velik triumf. Udarila je v obraz resnici in poteptala pravico, razveljavila je namreč volitev šestih opozicijonalcev, samo izvolitve dr. Derenčina se ni upala razveljaviti, da si je to nameravala v dokaz, da škof Strossmayer v Djakovu nema nič upliva. Zdaj se vrši v saboru adrečna razprava. Opozicija je predložila svoj posebni načrt, kateri obsega 25 dobro podprtih točk, v katerih so obrazložene pritožbe proti sedanjemu sistemu in formulovane zahteve združene opozicije, katerih najpomembnejša je pač zahteva, naj se priklonijo Hrvatski Dalmacija, Bosna in slovenske dežele. V debato o adresi so doslej posegli že razni govorniki, a najvažnejši je menda govor barona Pavla Raucha. Baron Rauch stoji na stališči nagode, torej na madjaronskem stališču, toda sistem sedanjega bana obsoja kar najostreje. Rauchov govor je obudil veliko senzacijo in splošno se sodi, da postane Rauch naslednik sedanjega bana.

— **Mejnarodni shod za varstvo delavcev v Cürihu,** kateri zboruje zdaj že drugi teden in katerega so udeležujejo zastopniki vseh socijalnim premembam naklonjenih strank skoro iz vseh držav, obuja mnogo pozornosti. Sklepi tega shoda se seveda ne bodo dali vsi izvršiti, ker segajo predaleč in so bili storjeni brez obzira na položaj podjetnikov, jedino le po željah delavcev, vendar je dobro, da se je o stvari razpravljalo, zlasti ker je mej storjenimi sklepi tudi mnogo taceh, ki se dajo lahko uveljaviti, katerih uresničenje je odvisno samo od dobre volje.

Grško-turški mir se še vedno ni dosegel in možno je celo, da se naposled izjalovijo vsa dolgotrajna posvetovanja. Angleška se upira zahtevi, naj bi ostala turška vojska toliko časa v Tesaliji, da Grška plača vojne troške, in naj se uvede kontrola grških financ, svoj odpor pa podpira z grožnjo, da izstopi iz koncerta evropskih velesil, ako se store rečeni sklepi. Zdaj je Angleška nasvetovala, naj velesile, Rusija, Francija in Angleška prevzamejo garancijo za posojilo, katero naj najame Grška, da plača vojne troške, zajedno pa naj imajo kontrolo grških financ za toliko časa, da so vsi grški dolgovi plačani. Morda se doseže na ta način naposled vendar le sporazumljenje.

Španska — Novi ministerski predsednik general Azcaraga je odločen konservativec in hoče špansko politiko voditi po načelih svojega prednika, umorjenega Canovasa. Na srečo to Španski ne bo, kajti konservativna politika je spravila Špansko v sedanje brezupni položaj, iz katerega se država ne reši, ako ne da svoji politiki nove smeri. Uspehi konservativne politike se vidijo povsod. Na Španskem samem propada vse. Kuba je v nevarnosti, bati se je celo vojne z Zjedinjenimi državami, povrh pa tudi na Filipinah ni možno udušiti revolucije. Ako propade Španjolska, ako se razcepi na več manjših držav ne bo škoda zanjo, sicer pa se to še ne zgodi tako hitro, sistem mora popolnoma bankerotirati, šele potem se kaj zgodi.

— **Ustanek v Indiji.** Angleži niso imeli sreče v boji proti rodu Afridov, kateri je ustal proti angleškemu gospodstvu. Afridi so Angleže na raznih mestih pobili in to je seveda pripomoglo, da se ustanek razširja. Vzlic temu ni misliti, da pride do kake večje revolucije, katera bi bila Angleški nevarna. Angleška ima dovolj moči, da uduši vsak ustanek v Indiji. Revolucija v tej deželi bi prej mogla biti nevarna samo in jedino v slučaju mejnarodnih komplikacij.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Konec.)

XIX. Zbornični svetnik Karol Luckmann utemeljuje sledeči kot nujno spoznani predlog: „Častita zbornica sporoči vis. c. kr. finančnemu ministerstvu o nedostatkih, ki zadevajo menični promet z inozemstvom in prosi vzajemno z vsemi sestrskimi zbornicami za blagohotno odpomoč eventualno na ta način, da bi se v krajih, kjer ni c. kr. davkarjev, pooblastili poštni uradi, da smejo prepečatiti znamke na inozemskih čekih in menicah.

Pri inozemskih čekih in menicah, ki se v inozemstvu izplačujejo, se plačuje za vsakih 100 gld. menične svote pristojbina dveh krajcarjev.

Po obstoječih predpisih mora imeti vsak, v inozemstvu izdan ček ali menica pod zadnjo inozemsko nahrbtnico potrebni kolek in mora c. kr. davkarija uradno prepečatiti, predno sploh more imejatelj menice z isto razpolagati, inace zapade menica strogim pristojbinskim kaznim in se v inozemstvu ne more prodati (negocirati).

Vsled te določbe trpe vse firme, ki občujejo z inozemstvom; skoro trdosrčno pa je ista za take firme, ki mnogokrat občujejo z inozemstvom in ni na njih bivališči nobene davkarije. Dotična tvrdka niti ne more razpolagati s čeki ali menicami, ki so došle iz inozemstva, temveč jih mora poslati v priporočenem pismu k mnogokrat več kilometrov oddaljeni davkariji in se zbog prepečatenja menice — katera mnogokrat zahteva le malo novcev za kolek — za priporočeno pismo tja in nazaj mora potrositi 30 kr. poštnine. To še ni najhujše pri stvari, temveč mnogo neprijetnejše je, da pri takem prepečatenju čeka ali menice po c. kr. davkariji preteče tri dni, predno menica ali ček prepečateni dospe zopet nazaj in se lahko z vrednostjo razpolaga. Nekoliko prej se dobi prepečateni menico ali ček, ako se pošlje uradnika z isto k c. kr. davkariji, kar vsekakor tudi zahteva mnogo več stroškov in časa.

Pri kratkih menicah je mnogokrat vsled zakasnitve nevarnost oškodbe, kar provzroči uradno prepečatenje, vedno je pa zelo neprijetno, ako se ne more takoj razpolagati z došlimi inozemskimi menicami. Na Gorenjskem je mnogo industrijskih krajev, kateri občujejo živahno z inozemstvom: Bela peč, Dovje, Kropa, Kamna gorica, Železniki, Javornik, sosebeno Jesenice. Ti so zelo oddaljeni od c. kr. davkarije in ker ne morejo razpolagati z inozemskimi čeki in menicami prej nego so prepečateni, kar stane mnogo časa in truda, poleg tega so pa menične kazni zelo visoke; vsled tega dopuščajo ta industrijska podjetja, da nalagajo inozemski naročniki računske zneske pri bankah v inozemstvu, vsled česar je oškodovan bančni promet, poleg tega pa prouzroča to industrijcem mnogo več stroškov, ktere pa rajši trpe, kakor bi se pa izpostavljali sitnostim domačega prepečatenja. Na podlagi teh izvajanj priporoča predlagatelj svoj predlog. — Zbornica vsprejme predlog soglasno.